

Sertéstechnológia

Hízalás :: Istállóépítés

A megfelelő etetőtér kialakítása hizlaldában – folyékony etetés

1:1 vagy 4:1? Mennyi hízót kell számolni egy etetőtérre? Egy kísérlet alkalmával bebizonyosodott, hogy az 1:1 etetés nem feltétlenül jelent többet állatjóléti szempontból.

A szenzoros rövidvályús folyékony etetés már évek óta elterjedt. Itt az etetőtér 3:1 -hez és 4:1-hez aránylik. Állatjóléti vita tárgyává vált mostanában a hízók 1:1 arányú etetése, amelyre istállótechnológiával foglalkozó cégek reagáltak. A „rég”i hosszúvályút ismét kínálati palettájukra helyezték, csak most szenzorral ellátva. Ezt a megoldást kísérlet alá vetették, hogy kiderüljön a különböző etetőterek milyen hatással vannak az állatok teljesítményére, egészségére és viselkedésére. Összehasonlításra kerültek rövidvályús 3:1 :: 4:1 szenzoros, és hosszúvályú, 1:1 szenzorral ellátva. A kísérletet Schwarzenauban végezték, mely során a takarmány összetételét egyszerűen választották ki: 1 kg árpa/búza/szója/ásványi anyagok, valamint 3,5-3,8 liter víz, 23% szárazanyagtartalommal. A hízók háromszakaszos hizlaláson mentek keresztül, mely során adott részarányban szóját (48) és ásványi anyaggal dúsított takarmányt ettek.

Rövid vályú szemben a hosszúvályúval

A feltételek mind rövid-, mind hosszúvályú esetén ugyanazok voltak

- *megegyező takarmány*
- *ad libitum szenzoros etetés*
- *megegyező teremhőmérséklet*
- *vályúk hossza:*
  - rövidvályú: 1,38 m
  - hosszú vályú: 4,25 m
- *etetőtér szélessége*
  - rövidvályú: 39 cm
  - hosszúvályú: 35 cm
- *férőhely hízalás kezdetekor*
  - rövid vályú: 1 m²
  - hosszúvályú: 0,9 m²

A rövidvályús bokszban majdhogynem elért volna plusz egy hízó és akkor a pihenő- és az etetőtér megegyezett volna a hosszúvályús boksszal. Nem került megvalósításra, mert akkor a törvényben előírt minimális helyigény nem lett volna tartható 110 kg-os súly esetén.

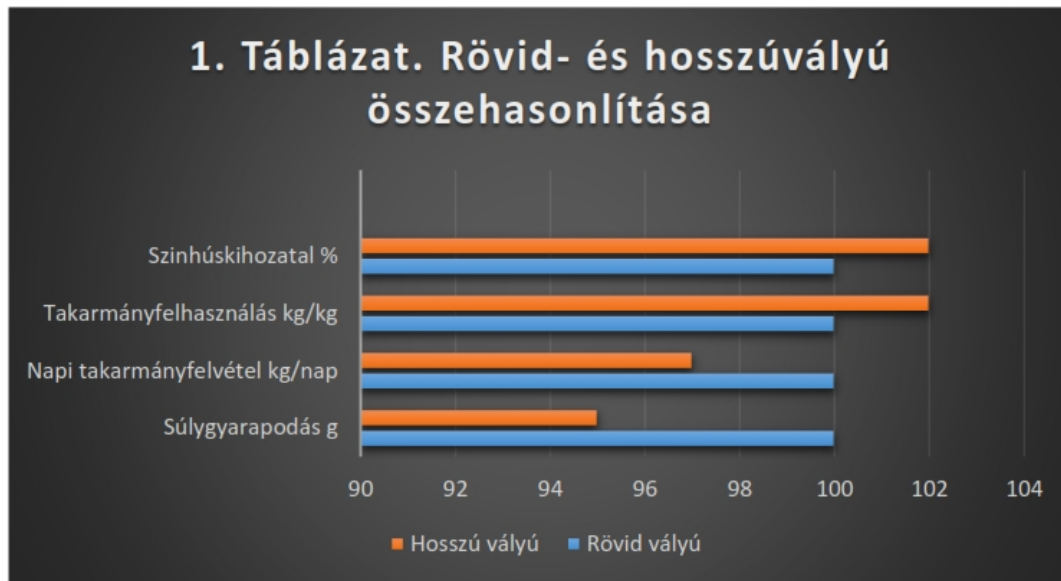
A hízók átlagosan naponta 885 gramm súlygyarapodást produkáltak, 2,9 kg takarmányfelhasználás mellett, mely 59,4% színhús kihozatalt jelentett, ami nagyon jó eredmény a bajor genetikában.

1. Táblázat: Hízó-és vágási teljesítmények, rövid vályú a hosszúval szemben			
Teljesítmény		Rövid vályúnál (1,38 m, 39cm/állat)	Hosszú vályúnál (4,25 m, 35cm/állat)
Etetőférőhely arány		3,5:1	1:1
Állatok száma	n	95	95
Súly			
Kezdő súly	kg	34,7	34,6
Vég súly	kg	122,0	119,3
Takarmányhasznosítás (g hízás/kg takarmány)			
Összesen	g	348	340
Energia			
Felvétel/nap	MJ MJ	35,1	34,7
Felhasználás	MJ/kg MJ	38,9	40,5
Hasznosítás	g/MJ g	25,7	24,7
Vágási teljesítmények			
Húsarány	mm	68	68
Zsírarány	mm	15,3	14,6
Színhús	%	59,1	59,7

A rövidvályús bokszban a napi súlygyarapodás 46 grammal volt több naponta (Táblázat 1), melyhez több takarmányra (0,08 kg/nap) illetve többletenergiára 0,4 MJ ME/nap volt szükség. Általánosságban kijelenthetjük, hogy 100 gramm súlygyarapodáshoz, átlagban 1 MJ ME/nap takarmányfelvételre van szükség. Ez a szabályszerűség be is igazolódott.

Végeredményében a rövidvályús etetés hatékonyabbnak bizonyult alacsonyabb takarmány-/energiaráfordítás mellett, egyben magasabb takarmány-/energiahasznosítása tapasztalhatunk

hízóként. Viszont hosszúvályús etetésnél a hízók kevésbé zsírosodtak el, ezért jelentős volt a színhús kihozatal. (Táblázat 2)

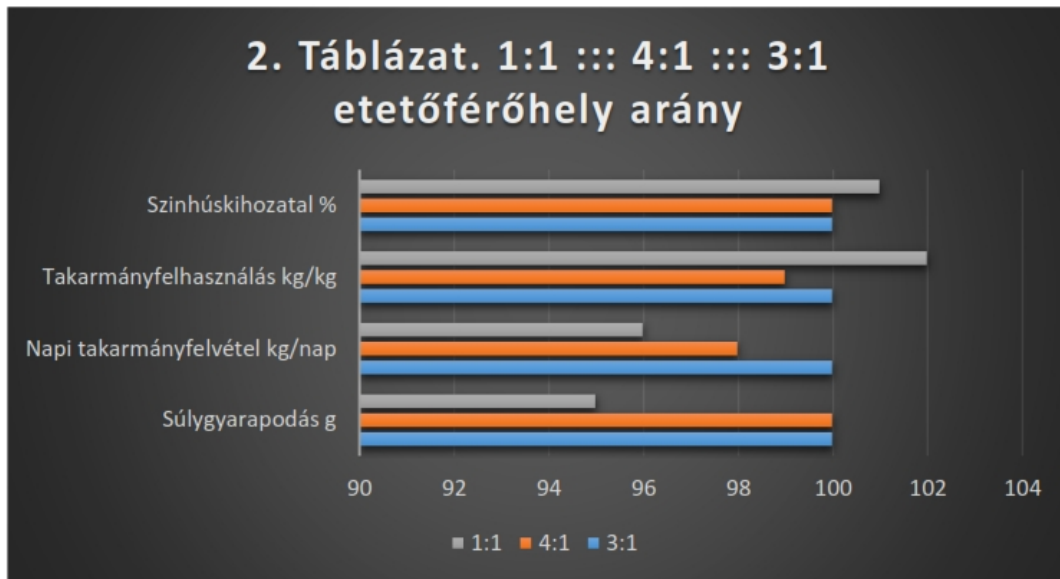
A rövid vályú mellett szól a nagyobb súlygyarapodás, míg a hosszúvályús etetésnél a színhús kihozatal lesz nagyobb, továbbiakban a zsírány kisebb—összefoglalva a rövidvályús hízlalással elkészült hízók, hamarabb érték el a vágósúlyt. Szubjektív megítélés szempontjából a rövid vályús rendszerrel nem volt feltűnőbb dulakodás, sérülés, szembe a hosszúvályús rendszerrel—az állatok itt mind elérték a vágási érettséget. Állategészségügyi és sertéstechnológiai szempontból a kísérlet a rövidvályús rendszert helyezi előtérbe - rövid vályúnál a hízók többet ettek és a takarmányfelhasználás magasabb volt. Állattóléti szempontból vizsgálva, azok a hízók, melyek stresszeltek és zavartak (hosszú vályú) biztosan kevesebb takarmányt vesznek fel.

3:1 vagy 4:1?

2 Táblázat: Hízó-és vágási teljesítmények összehasonlítása 3:1, 4:1, 1:1				
Teljesítmény		Rövid vályú		Hosszú vályú
Etetőférőhely arány		3:1 (1,50 m, 37 cm/állat)	4:1 (1,25 m, 42cm/állat)	1:1 (4,25 m, 35 cm/állat)
Állatok száma	n	47	48	95
Súly				
Kezdő súly	kg	34,6	34,8	34,6
Végső súly	kg	121,6	122,4	119,3
Takarmányhasznosítás				
Összesen	g	347	350	341
Energia				
Felvétel/nap	MJ	35,4	34,8	34,7
Felhasználás/kg	MJ	39,1	38,7	40,5
Hasznosítás/MJ	g	25,6	25,9	24,7
Vágási teljesítmények				
Húсарány	mm	67	66	66
Zsírárány	mm	15,1	14,9	14,5

A kísérletben 3:1, 4:1 valamint 1:1 etetőférőhely aránya került összehasonlításra. A feltételek a rövid és a hosszú vályúk összehasonlásával megegyező volt. A rövidvályún etetett hízók súlygyarapodása volt a legmagasabb függetlenül, hogy 3:1 vagy 4:1, szembe az 1:1. A rövidvályún nagyobb volt az állatok takarmányfelvétele, mint a hosszúvályún.

A 3:1 rendszernél magasabb volt a takarmányfelvétel, anélkül, hogy nagyobb súlygyarapodást mértünk volna, ezért itt a különbségek nem is voltak feljegyezhetőek teljesítmény szempontjából. A hosszúvályún etetett hízók súlygyarapodása kisebb mértéket mutattak, viszont kevésbé zsírosodtak el, így a színhús kihozatal jelentősen nagyobb volt (Táblázat 2).

Összefoglalva a rövidvályús etetés hatékonyabbnak bizonyult, döntő különbség a 3:1 vagy a 4:1 etetőférőhelyben nem tapasztalható, ugyanazon teljesítmények voltak mérhetőek.